

Svar på motion om att om att etablera en
kommunal återbruksbutik

34

2025KS255

§ 362

Dnr 2025KS255

Svar på motion om att om att etablera en kommunal återbruksbutik

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 22 maj 2025 § 99 att remittera en motion från Marie Strid (MP), Roland Jonsson (MP) och Kristin Schmitt (MP) till kommunstyrelsen. Motionärerna yrkar på att Härryda kommun utreder förutsättningarna för att etablera en kommunal återbruksbutik, gärna i anslutning till befintlig återvinningscentral Bråta, att kommunen i utredningen särskilt beaktar möjligheter till samverkan med arbetsmarknadsenheten, idéburen sektor och närliggande kommuner samt att resultaten från utredningen redovisas till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Härryda kommun har idag en återbrukspaviljong i anslutning till Bråta återvinningscentral med en bytेशörna. Byggmaterial hämtas av Återbruket (Göteborgs Stad) och övriga saker går till second hand via Human Bridge eller hämtas och säljs via kommunens dagliga verksamhet på Butik Händig i Mölnlycke.

Det finns flera exempel på andra kommuner som driver större återbruksbutiker, många med fokus på arbetsmarknadsinsatser. Dessa butiker är ofta inriktade antingen på byggmaterial eller vardagsvaror.

Förvaltningen bedömer att det krävs vidare utredning av inriktning, ansvar, drift och lokalisering av en eventuell återbruksbutik.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 27 oktober 2025
- Motion om att etablera en kommunal återbruksbutik

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Datum
2025-10-27

Diarienummer
2025KS255 008

Svar på motion om att om att etablera en kommunal återbruksbutik

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 22 maj 2025 § 99 att remittera en motion från Marie Strid (MP), Roland Jonsson (MP) och Kristin Schmitt (MP) till kommunstyrelsen. Motionärerna yrkar på att Härryda kommun utreder förutsättningarna för att etablera en kommunal återbruksbutik, gärna i anslutning till befintlig återvinningscentral Bråta, att kommunen i utredningen särskilt beaktar möjligheter till samverkan med arbetsmarknadsenheten, idéburen sektor och närliggande kommuner samt att resultaten från utredningen redovisas till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Härryda kommun har idag en återbrukspaviljong i anslutning till Bråta återvinningscentral med en bytेशörna. Byggmaterial hämtas av Återbruket (Göteborgs Stad) och övriga saker går till second hand via Human Bridge eller hämtas och säljs via kommunens dagliga verksamhet på Butik Händig i Mölnlycke.

Det finns flera exempel på andra kommuner som driver större återbruksbutiker, många med fokus på arbetsmarknadsinsatser. Dessa butiker är ofta inriktade antingen på byggmaterial eller vardagsvaror.

Förvaltningen bedömer att det krävs vidare utredning av inriktning, ansvar, drift och lokalisering av en eventuell återbruksbutik.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på motion om att etablera en kommunal återbruksbutik 24 oktober 2023
- Motion om att etablera en kommunal återbruksbutik

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 22 maj 2025 § 99 att remittera en motion från Marie Strid (MP), Roland Jonsson (MP) och Kristin Schmitt (MP) till kommunstyrelsen.

Motionärerna yrkar på att Härryda kommun utreder förutsättningarna för att etablera en kommunal återbruksbutik, gärna i anslutning till befintlig återvinningscentral Bråta, att kommunen i utredningen särskilt beaktar möjligheter till samverkan med arbetsmarknadsenheten, idéburen sektor och närliggande kommuner samt att resultaten från utredningen redovisas till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Bråta återvinningscentral

Bråta återvinningscentral i Mölnlycke har idag en återbrukspaviljong där invånare kan lämna material som kan återbrukas.

Byggmaterial hämtas av den icke-vinstdrivande verksamheten Återbruket som drivs av Kretslopp och vatten, Göteborgs Stad.

I paviljongens byteshörna går det att lämna in exempelvis kläder och heminredning. Inlämnade saker går även till secondhand och tas om hand av biståndsorganisationen Human Bridge.

Saker som är funktionsdugliga fräschas upp, prismärks och säljs sedan i Butik Händigt i Mölnlycke i samverkan med daglig verksamhet från Solhem.

Återbruksbutik

Flera kommuner i Sverige har öppnat återbruksbutiker som klarar en större mängd artiklar än den som idag bedrivs i Härryda kommuns regi. Flera av dessa har sin drift genom arbetsmarknadsinsatser och daglig verksamhet. Exempel på denna typ av återbruksbutik är Solareturen i Karlstad och återvinningsbutiken i Trosa. För båda kommunerna sker försäljning av saker genom donationer från invånare direkt till butiken eller genom inlämning på återvinningscentral.

För mer skrymmande saker så som byggmaterial finns det kommuner som har startat återbruksbutiker särskilt för dessa material. Exempelvis återbruket i Göteborg som Härryda kommun idag lämnar material från Bråta till. Andra exempel är Mölndal Stad vilka driver Återbruket Kikås där Bruksbutiken säljer trädgårdsväxter, byggmaterial, verktyg och annat återbrukat inom bygg och trädgård.

Ytterligare ett format av återbruksbutik finns i Malmö stad där kommunen samverkar med det delägda kommunala avfallsbolaget Sysav AB. I samverkan driver de utöver fysisk butik även en e-handel för återbrukat byggmaterial.

Det är vanligt att kommuner har butiker för skrymmande återbruk, byggmaterial och liknande medan exempelvis husgeråd, inredning och kläder säljs i separata återbruksbutiker. Ett exempel på detta är Karlstad där

Solareturen hanterar prylar, kläder och inredning medan Sola Byggåterbruk hanterar byggmaterial.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför några ekonomiska konsekvenser. Skulle en utredning av förutsättningarna för att etablera en kommunal återbruksbutik genomföras skulle detta kräva personella resurser inom förvaltningen och annat hållbarhetsarbete behöva prioriteras ner.

Hållbarhet konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför några negativa konsekvenser ur en hållbarhetsaspekt.

Förvaltningens bedömning

Motionen är i sin helhet i linje med Härryda kommuns övergripande mål och planer inom klimat-, miljö- och hållbarhetsområdet. Förvaltningen har i dialog med Härryda vatten och avfall AB bedömt att motionens syfte är förenligt med kommunens ambitioner att främja cirkulär ekonomi och återbruk.

Dock finns redan möjligheter till återbruk inom kommunen, bland annat genom den återbrukspaviljong som finns i anslutning till Bråta. För att bygga ut denna möjlighet ytterligare och stärka samverkan med arbetsmarknadsenheten skulle vidare utredning krävas. Både utifrån inriktning för vilka typer av material som ska återbrukas samt för att kunna fastställa ansvar och drift av en eventuell återbruksbutik. Vilket inkluderar exempelvis utsortering, logistik, reparation och uppfräschning av material, prissättning, arbetsledning och samt andra driftrelaterade uppgifter.

Vidare behöver lagligheten i förslaget utredas. En kommun får bedriva näringsverksamhet, men den måste vara allmännyttig och drivas utan vinstsyfte enligt självkostnadsprincipen. Verksamheten måste också vara förenlig med konkurrensregler för att inte snedvrیدا konkurrensen på marknaden. Det finns dock vissa undantag, som till exempel för kommunala bostadsbolag och energibolag.

Förvaltningen i dialog med Härryda vatten och avfall AB bedömer att placering av en eventuell återbruksbutik dessutom behöver utredas. Bråta saknar i dagsläget tillräckliga ytor för att möjliggöra en större butiksyta för återbruk. Därtill kräver tillträde till Bråta ett passerkort, vilket inte är förenligt med principen om att en återbruksbutik bör vara lättillgänglig för allmänheten, inklusive gående besökare. Trafiksituationen på Bråta, med tunga transporter på begränsad yta, utgör ytterligare ett hinder för att skapa en trygg och tillgänglig miljö för butiksetablering.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Marcus Starcke
Biträdande kommundirektör

Motion till kommunfullmäktige i Härryda om att etablera en kommunal återbruksbutik

Miljöpartiet yrkar att:

1. Att Härryda kommun utreder förutsättningarna för att etablera en kommunal återbruksbutik, gärna i anslutning till befintlig återvinningscentral Bråta.
2. Att kommunen i utredningen särskilt beaktar möjligheter till samverkan med arbetsmarknadsenheten, idéburen sektor och närliggande kommuner.
3. Att resultaten från utredningen redovisas till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Bakgrund

Flera kommuner i vår närhet har etablerat framgångsrika återbruksbutiker i anslutning till sina återvinningscentraler. Returlaget i Marks kommun, Bruksbutiken i Kikås (Mölnadal) och Återbruket i Göteborg är några exempel på hur man genom samverkan mellan kommun, idéburen sektor och näringsliv kan skapa hållbara och inkluderande verksamheter.

Återbruksbutikerna har flera syften: att minska mängden avfall, förlänga livslängden på produkter, ge invånarna möjlighet att köpa billiga begagnade varor samt skapa arbetstillfällen för personer som står utanför arbetsmarknaden.

Vi föreslår att Härryda kommun utreder möjligheten att starta en liknande återbruksverksamhet i vår kommun.

Motivering

Miljömässiga fördelar:

- Återbruk minskar avfallsmängder och sparar naturresurser.
- Kommunen tar ett tydligt steg mot ett mer hållbart och cirkulärt samhälle.
- Det bidrar till kommunens klimat- och miljömål.

Ekonomiska vinster:

- En återbruksbutik kan på sikt bli självfinansierande.

- Det kan leda till minskade kostnader för avfallshantering.
- Medborgarna får tillgång till funktionella produkter till låga priser.

Sociala effekter:

- Ger möjlighet till arbetsträning, praktikplatser och sysselsättning.
- Stärker integration och inkludering för personer långt från arbetsmarknaden.
- Ökar det sociala värdet i kommunen genom meningsfulla arbetsuppgifter.

Pedagogisk och kulturell påverkan:

- En återbruksbutik kan bli en plats för utbildning om hållbar konsumtion.
- Skolor, föreningar och medborgare kan engageras i praktiskt miljöarbete.
- Återbruk främjar en kultur av omtanke och ansvarstagande.

För Miljöpartiet de gröna i Härryda 2025-05-14

Marie Strid

Roland Jonsson

Kristin Schmitt